

Világhírű képtárak

Munkácsy Mihály

Színes diapozitívek

1–25 □

Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1976

1. Vihar a pusztán, 1867.

Diafilmünk Munkácsy Mihálynak, a magyar realista festészet nagy úttörőjének alkotásaiból mutat be válogatást. Művészete, festői képzelete és vérmérséklete a magyar tájak, a magyar nép legigazibb, legbensőbb arculatát fejezi ki. Tanulmányait pártfogói segítségével külföldön – Münchenben – folytatta. Ott készült ez a festmény, amely a magyar tájat idézi. Itthon is nagy sikert aratott.

2. Az ásitó inas, 1868.

Munkácsy 1844-ben Munkácson született. Korán elvesztette szüleit; rokonai asztalosinasnak adták. Érzékeny művész-lelkülete megsínylette ezeket a nehéz éveket, mégis az át-élt gyermekkori szenvedések lettek művészetének táplálói, attól a perctől kezdve, hogy hivatását felismerte.

3. Siralomház.

Az 1870-es párizsi világkiállításon aranyérmert nyert: ezzel az ismeretlen fiatal magyar művész egycsapásra a francia főváros legünnepeltebb festője lett.

4. Éjjeli csavargók, 1873. (Párizs)

Külföldön is a társadalom kitaláltjainak sorsa foglalkoztatja Munkácsyt. Ezen a képen megdőbbent pillantások kísérik a megbilincselte emberek menetét. A sötét és világos tónusok kontrasztja felerősíti a drámai hatást.

5. Tépéscsinálók, 1871.

A magyar festészet legdrámaibb alkotásában Munkácsy az 1848-as szabadságharcnak állít örök emléket. Az érzelmi reakciók széles skáláját visszatükröző arcokról leolvasható a sebesült katona története, a harctéri események.

6. Tépéscsinálók (részlet)

A sebesült honvéd beszél; néma, mélységes gyász tükröződik a fiatal lány arcán, a púpos emberke tekintetében elszántságot érzünk: ő is harcolni szeretett volna...

7. Anya (tanulmány a „Zálogház”-hoz), 1874.

A korán árvaságra jutott művész csaknem minden jelentős alkotásában foglalkoztatja a fiatal anyának és apró gyermekének alakja.

8. Köpönyeges ember (tanulmány a „Zálogház”-hoz).

A megöregedett színész is a társadalom számkivetettje. A tanulmány alaptónusát a gondoktól elgyötört művésztárs iránti mély szimpátia adja.

9. Rőzsehordó nő, 1873. (Párizs.)

A nehéz testi munkában megfáradt parasztasszony sorsa is hazájából kísértc Munkácsyt; alakjában a magyar nép életét is ábrázolja.

10. Köpülő asszony, 1873.

Öregkor, gond és szüntelen munka: a szegény ember életének csendes tragédiáját ecsetjének sötét, drámai színeivel ábrázolja Munkácsy.

11. A búcsúzkodás, 1874.

Mindennapos falusi jelenet, mégsem egyszerű búcsúzkodás, hanem szinte vallomás két nehéz élet terhéről, szinte búcsú az élettől is.

12. Részeges férj hazatérése, 1875. (Párizs.)

A festmény hősnője az anya. Nem kedélyes népi életkép, hanem a szegénység drámája.

13. Falusi kocsmá (különböző variációk).

Munkácsy nagy műveit hosszas tanulmányok során érlelte meg. A falu hőséhez készített tanulmányában a virtuskodó kocsmái éjszakák jellegzetes alakjait örökítette meg.

14. Munkácsy Mihályné arcképe, az 1870-es évek elejéről. (Párizs.)

A művész rendkívül erős emberismerete, a jellemvonások élettéljes tükröződése mutatkozik a képen.

15. Délutáni látogatás, 1879.

Munkácsy a szalonvilágot, annak hamisítatlan légkörét nagyszerű mesterségbeli tudással örökítette meg.

16. Milton, 1878.

Munkácsy, aki ifjú korában maga is közel állott a megvakuláshoz, mély átérzéssel alkotta meg Miltonnak, a vak költőnek gondolatokba merült alakját.

17. Liszt Ferenc, 1886. (Colpach.)

A nagy magyar zeneszerző öregkori arcmásáról a zseniális alkotóelme öntudata, bölcsessége, szelleme sugárzik. A világhírű zongoravirtuóz kezét mesterien ábrázolja.

18. Fasor, 1886. (Colpach.)

Munkácsy mindennapos sétáinak színhelye ez a hatalmas colpachi fasor; a kép szinte árasztja az ősi fák árnyékának hűvösségét és lombzatának illatát.

19. Virágcsendélet.

A magyar festészetben páratlan Munkácsynak e nagyméretű virágábrázolása; az erőteljes mezei színek a természet gazdagságát, valóságát tolmácsolják.

20. Legelésző csorda, 1882.

Sötét tónusok és mélytűzű színek jellemzik ezt a képet, amely Munkácsynak a magyar táj utáni vágyakozását sugározza.

21. Kukoricás, 1887.

A sík, napsütötte táj, a kukoricás igénytelen témája mintha Munkácsy honvágyát tolmácsolná a messzi külföldről.

22. Krisztus Pilátus előtt, 1881. (Párizs.)

E hatalmas mű páratlan világsikerét az emberábrázolás megrendítő hitelessége és a festmény pompás színgazdagsága hozta meg.

23. Krisztus Pilátus előtt (részlet)

E képen is – mint a többi nagyszabású biblikus képén megkapóan ábrázolja a tömeg szenvedélyességét, hangulatát.

24. Sztrájk, 1895. (Párizs.)

Utolsó nagyméretű művét Munkácsy már megtört egészséggel festi. Fáradt ecsetvonásokkal, de forradalmi lelkesedéssel mutat a szegény ember sorsának jobb jövője felé.

A diaképeken bemutatott festmények többsége a budapesti Magyar Nemzeti Galéria tulajdona. Munkácsy Mihály alkotásaira úgy tekintünk, mint a kritikai realizmus és a magyar nemzeti művészet örökbecsű értékeire.